

МАТЕРИАЛИ
ЗА III МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦИЯ
**« НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ БЕЗ ГРАНИЦА-
2007»**

16-27 декември 2007 година

**Том 13
Биологии
Физическая культура и спорт**

София
«Бял ГРАД-БГ» ООД
2007

ОЦІНКА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Актуальність. Майбутнє незалежної України, її соціальне економічний, науковий, культурний розвиток, значною мірою залежить від рівня підготовки фахівців з вищою освітою в різних галузях народного господарства. Здоров'я студентів, на рівні з їх соціальною зрілістю складає необхідні умови для успішного навчання у вищому навчальному закладі, що у результаті позначаються на рівні професійної придатності.

Державна політика щодо вищої освіти визначає соціальний запит на майбутнього фахівця і ступінь його фізичної готовності. На цей час перед студентською молоддю суспільством поставлене глобальне соціально-економічне завдання в зв'язку з інтеграцією вітчизняного культурного потенціалу у світове співтовариство. Крім глибоких професійних знань з обраної спеціальності у молодю фахівця має бути високий рівень фізичної кондиції, працездатності і фізичної культури.

Традиційно складені у ВНЗ організаційно методичні форми рішення оздоровчих завдань покладаються переважно на кафедри фізичного виховання. Навчальний предмет «Фізичне виховання» (2003-1 Програма) входить до блоку обов'язкових для усіх вищих навчальних закладів України дисциплін. Програма цієї навчальної дисципліни передбачає безпосереднє залучення кожного студента до фізичної культури та спорту як найбільш впливовому засобу зміцнення здоров'я.

Державною програмою з фізичного виховання студентської молоді (2003) передбачено використання до 40% навчального часу на розвиток і вдосконалення тих фізичних здібностей і психофізіологічних якостей, які мають вирішальне значення в процесі виконання майбутніх професійних обов'язків.

Однак, результати досліджень вітчизняних науковців свідчать (С. Присяжнюк, 2003; Р. Раєвський, 2004; О. Гнинюк, 2004), що від 25 до 50% молодих фахівців, які нещодавно закінчили вітчизняний вищий навчальний заклад фізично неспроможні працювати з такими інтенсивністю та обсягами, що вимагають умов ринкової економіки.

Фахівці стверджують (В. Волков, 2004; В.І. Іл'їніч, 2003; В.І. Григор'єв, 2003; Ж.К. Хол одо в, 2000), що високого рівня професійно-прикладної фізичної підготовленості студента можна досягти тільки за умов наявності відповідного фундаменту, який забезпечуються засобами загальної фізичної підготовки.

Однак, за останні часи спостерігається значна кількість студентської молоді з низьким рівнем здоров'я та незадовільною фізичною підготовленістю (Г.П. Грибан, 2004; В.Т. Ніколаєв, 2004; СІ. Шиншїтіна, 2004), що викликано (Р. Раєвський, С. Капі шевський, 2004) відсутністю мотивації серед студентів до занять фізичним вихованням, незадовільним матеріально-технічним забезпеченням, помилками в

управлінні навчально-тренувальним процесом.

В процесі вирішення вказаного завдання, ситуація ускладнюється неоднорідністю студентського контингенту (О. Куц, 1993; А.П. Турутїна та ін., 2004), що викликана клімато-географічними, соціально-економічними факторами та впливом майбутньої професійної діяльності і призводить до значної різниці у стані фізичної підготовленості студентів не тільки окремих регіонів, а й факультетів одного й того ж вузу.

Отже, тільки за умов врахування клімато-географічних, соціально-економічних та статевих особливостей організму майбутніх економістів, управління навчально-тренувальним процесом матиме наукове підґрунтя і дозволить ефективно впливати на стан студентської молоді, в тому числі і на стан її фізичної підготовленості до виконання професійних.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз методичних особливостей розвитку та вдосконалення професійно-прикладних фізичних здібностей та психофізіологічних якостей майбутніх фахівців;

2. Визначити динаміку розвитку спеціальних фізичних здібностей студентів 1-3 курсів Національного університету харчових технологій чоловічої і жіночої статі;

Методи дослідження: методологічною основою нашого дослідження є системний підхід, який дозволив вивчити організм студентів, як цілісну, динамічну систему, що має вікові і біологічні особливості.

В процесі дослідження використовувалися наступні методи: теоретичний аналіз і узагальнення досвіду практики, педагогічне спостереження, педагогічне тестування, педагогічний експеримент констатуючого характеру, гоніометрія, тепінг-метрія.

Дослідження організовано на базі Національного університету харчових технологій з залученням 120 студентів 1-3-х курсів чоловічої і жіночої статі факультету економіки і менеджменту.

Теоретична і практична значимість. Теоретична значимість виконаної роботи полягає в узагальненні наукових даних та досвіду вітчизняної практики фізичної підготовки майбутніх фахівців різного профілю, що дозволяє розширити знання про особливості управління вищезгаданим процесом.

Практична значимість визначена отриманими експериментальними даними, що характеризують рівень фізичної підготовленості і динаміку розвитку фізичних здібностей студентів Національного університету харчових технологій.

Загальні висновки

Теоретичний аналіз та узагальнення досвіду провідної вітчизняної та закордонної практики, а також результати власного експериментального дослідження дозволяють нам зробити наступні висновки:

1. Фізична підготовка студентської молоді до професійної діяльності є невід'ємною частиною загальної освіти та обов'язковою умовою підготовки висококваліфікованого фахівця сучасного рівня. Вказаний процес відбувається на протязі 6 семестрів і розподіляється на дві взаємопов'язані частини - загальну та

професійно -прикладну.

Однак відсутність єдиної думки у провідних теоретиків вказаної галузі щодо визначення та завдань процесу, а також низький рівень науково-методичного та матеріального забезпечення вітчизняних вищих навчальних закладів призводить до фізичної неспроможності великої кількості молодих фахівців працювати у ринкових умовах.

2. Науково-технічний прогрес та позитивна динаміка відродження економіки держави сприяють постійному збільшенню вимог до фахівців економічного профілю, в більшості випадків які, поєднують необхідність розвитку фізичних здібностей та психомоторних якостей людини.

Така ситуація вимагає перегляду методичних підходів щодо вирішення вказаного завдання і використання у великих обсягах словесних та наглядних методів, а серед практичних - найбільш раціональним є вивчення вправ по частинах. При чому значний відсоток вправ необхідно виконувати и у складних умовах з застосуванням зорових, слухових та тактильних аналізаторів, що потребує великих обсягів відпочинку, в тому числі, і при малій та середній інтенсивності виконання навантаження.

3. Основною формою організації фізичної підготовки до професійної діяльності на усіх етапах вказаного процесу є навчальне заняття, а остаточне закріплення отриманих навичок і вмінь та вдосконалення професійно-прикладних фізичних здібностей відбувається на виробничій практиці, яка має свої переваги за рахунок спеціальних обладнання та умов, а також можливості отримувати результати оперативного контролю за результатом виконання трудових функціональних обов'язків.

4. Дослідження вікових особливостей розвитку професійно-прикладних фізичних здібностей показало, наявність динаміки як у дівчат, так і у юнаків. Отримані результати свідчать, тир постійний приріст показників у дівчат відбуваються за результатами кількості влучних рухів і промахів під час визначення швидкісної координації рухів рук. У юнаків динаміка також відбувається за результатами тільки у показнику - «кількість помилок», допущених в процесі швидкісних дій кистю руки.

5.Проведені експериментальні дослідження розвитку професійно-прикладних фізичних здібностей студентів НУХТ дозволили отримати результати, па основі яких за допомогою методів математичної статистики, розроблена трирівнева диференційована оцінка, що може використовуватися на останньому етапі фізичної підготовки до професійної діяльності студентів економічною профілю в процесі оперативного контролю.